

Отже, метадані стосуються описової інформації, вбудованої всередину зображення або файлу іншого типу [11]. Не варто говорити про те, що метадані наносять тільки шкоду. У більшості вони зберігають інформацію про так звану «подорож життя». За допомогою них, ви можете відстежувати де побували впродовж року, можливо навіть відображають ваші враження та емоції, залишають у пам'яті телефону прекрасні моменти вашого життя.

Abstract. This article reveals the importance of metadata in the modern world. The methodological basis of the work is an empirical approach. The specifics of this topic are the analysis of information stored in the photo and consideration of online services that allow you to obtain or change metadata. The history of origin is considered and the standards dealing with the study and specification of metadata are indicated. The importance of protecting information stored on electronic and digital devices is revealed. The purpose of this article is that the photos posted on the social network do not always have only an entertaining context. It is important to inform that photos and videos posted on social networks during the war can threaten the safety of life of Ukrainian citizens.

Keywords: metadata, photos, security, online services.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Шаховська Н. Б., Пасічник В. В. Сховища та простори даних. Львів, 2009. 230 с.
2. Як: Що таке метадані? (Визначення та використання)-2022. URL: <http://surl.li/bpolz> (Дата звернення: 25.03.2022 р.).
3. Дублінське ядро. URL: <http://surl.li/bpoml> (Дата звернення: 25.03.2022 р.).
4. Часть I. Что такое метаданные? URL: <http://surl.li/bpomu> (Дата звернення: 25.03.2022 р.).
5. Що таке метадані? URL: http://surl.li/bpgpq_ (Дата звернення: 23.03.2022 р.).
6. О. Захарова. Класифікація метаданих великих даних. Експертні та інтелектуальні інформаційні системи. Інститут програмних систем НАН України. Київ, 17 жовтня 2019 р. С. 53–74.
7. Jeffrey's Image Metadata Viewer. URL: <http://exif.regex.info/exif.cgi> (Дата звернення 23.03.2022 р.).
8. Pic2Map. URL: <https://www.pic2map.com/> (Дата звернення: 23.03.2022 р.).
9. MetaCleaner. URL: <https://www.metacleaner.com/#home> (Дата звернення: 23.03.2022 р.).
10. MetaClean. URL: <https://www.adarsus.com/en/remove-metadata-online-document-image-video/#mcwsresults1> (Дата звернення: 23.03.2022 р.).
11. Що таке метадані на фото? URL: http://surl.li/bpidv_ (Дата звернення: 23.03.2022 р.).

УДК 002:004.1(477)

ЦИФРОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДОКУМЕНТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: WEB-ПОРТАЛИ І МОБІЛЬНІ ЗАСТОСУНКИ

Т. Л. Мазуркевич, Л. А. Ковальська

Анотація. Інформаційна діяльність органів влади має враховувати технологічний розвиток комунікаційних зв'язків у суспільстві. Масштабне запровадження мережових технологій Інтернет має стимулювати органи влади до їх використання у здійсненні владних й адміністративних функцій. Встановлення ефективної документної та інформаційної комунікації потребує використання інструментарію web-портал та мобільний застосунок для смартфона. Технології web-портал та мобільний застосунок виступають інтерактивним інструментом, за допомогою якого користувач адміністративних послуг зможе знайти сервіси центральних органів влади й отримати офіційну документну інформацію.

Ключові слова: документна комунікація, web-портал, мобільний застосунок, цифровізація.

Вступ. Інтенсивне розповсюдження цифрових моделей соціальної інтеграції та появи нових видів комунікації спричинило зміни у структурі інформаційного споживання людини. Поряд із формами соціокультурної комунікації у людини виникає потреба стійкої комунікації в мережевому форматі, таким чином створюючи вже «мережеві спільноти» об'єднані за принципами локальних громад, соціальних потреб, політичних поглядів тощо. Мережа Інтернет дає можливість кожному громадянину отримати широкий набір інструментів соціальної комунікації. Отримавши технічні засоби користувач Інтернет

відразу ж набуває можливість навігації по сайтах, надсилати та отримувати електронні повідомлення, формувати і брати участь у функціонуванні спільнот тощо.

Дослідженням проблем документної комунікації займаються українські вчені [3, С. 7–11]. Але важливе місце в науковому доробку з теми роботи є праці викладачів кафедри інформаційних систем управління ДонНУ імені Василя Стуса. Зокрема, О. М. Анісімова, Л. А. Ковальська, Г. П. Лукаш, О. В. Прігунов, О. С. Щербіна, Т. М. Яворська [3–5; 11]. Джерельною базою дослідження виступає українське законодавство і регуляторні нормативно-правові акти органів влади в інформаційній сфері [8–10].

Метою статті є дослідження потенційних можливостей web-порталів і мобільних застосунків як цифрового інструменту документної комунікації районного органу влади (на прикладі Могилів-Подільська РДА).

Основний розділ. Отримати власне представництво в інформаційному просторі може кожна установа комерційного або адміністративного характеру. І кожна з них матиме чим зацікавити широке коло громадян. За наявності власного сайту зростає ефективність інформаційної взаємодії установи з громадою. Так вона може містити локальну інформацію про географічні особливості територіальної громади, економічний потенціал, туристичні принади регіону, соціально-демографічні характеристики місцевості, архівні документи тощо [4, с. 241]. Також web-портал дає можливість отримати зворотній зв'язок та інформацію про поведінку відвідувачів, що допомагає провести корекцію контенту відповідно до запитів користувача.

Створення власного web-портал надає установі низку комунікативних можливостей. А швидке просування інформаційних технологій робить створення більш доступним і функціональним з точки зору подачі контенту. Офіційний сайт державної установи є важливою складовою системи інформаційного маркетингу у наданні адміністративних послуг за допомогою мережі Інтернет. Тому коректна робота web-порталу потребує максимальної уваги органів влади, як для формування власного іміджевого образу, так і для маркетингу адміністративних послуг установи.

З погляду маркетингу web-сайт містить набір інформаційних інструментів для взаємодії з різними сегментами цільової аудиторії. Яка інформація буде представлена, які інструменти будуть задіяні, як вони будуть взаємодіяти між собою залежить результативність встановлення комунікації, реалізація короткострокових та довгострокових завдань, а також від типу сегментів цільової аудиторії та можливості контактувати з нею тим чи іншим способом [4, с. 239].

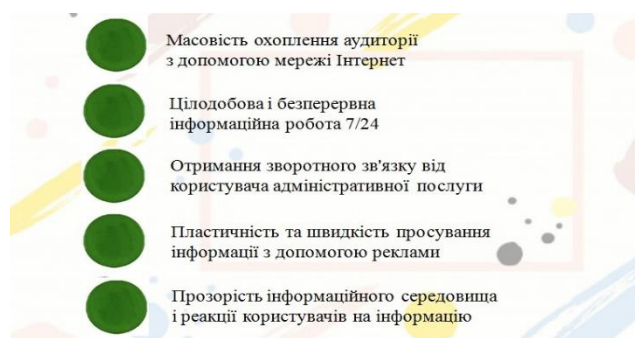

Рис. 1. Технологічні можливості web-порталу органу влади

Офіційні сторінки органів влади є унікальним інструментом інформування громадян про події громади, діяльність представників органів влади. На відміну від традиційних засобів комунікації з цільовою аудиторією web-портали дають можливість швидкої інформаційної реакції на обставину, моделювання необхідних ситуацій, формування позитивного / негативного образу конкретної людини / службовця, установи, інстанції [5, с. 28]. Варто згадати й про політичну складову комунікації засобами офіційних сайтів органів влади, які є обов'язковими для моніторингу засобами масової інформації.

Можливість надання необхідних конотацій контенту web-порталів органів влади дає поштовх для боротьби за контроль даного інструменту масового впливу.

До потенцій web-порталу органу влади можна віднести:

- надання вичерпної інформації про захід, установу, людину;
- постійне оновлення новою і швидке редагування вже існуючої на офіційному сайті інформації;
- варіативність форматів подачі контенту у вигляді тексту, фотографії, відео, анімації, та жанрового стилю – інтерв'ю, репортаж, огляд тощо.

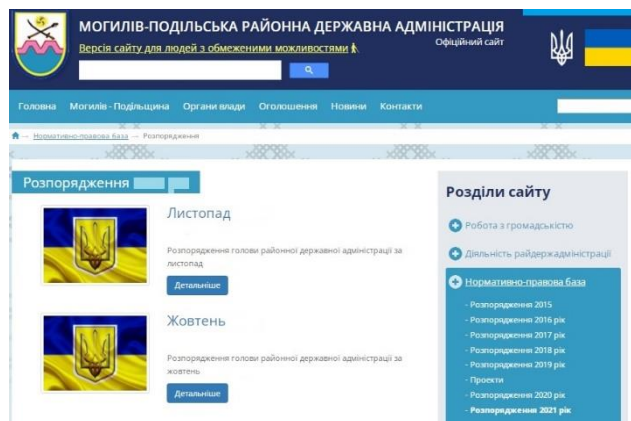

Рис. 2. Документно-інформаційні можливості web-порталу Могилів-Подільської районної державної адміністрації [7]

З точки зору масової документно-інформаційної комунікації web-портали мають широкі можливості для інформування громадян про офіційні рішення надаючи для широкого або камерального використання електронних документів (рис. 2). Крім власної документно-інформаційної бази державної установи web-портал надає можливість використання інформації законодавства і центральних органів влади. Зокрема, для користувача представлені розділи «Нормативно-правова база», «Звернення громадян», «Очищення влади», «Регуляторна діяльність», «Архів» де подається інформація правового характеру в документному форматі [7].

Окрім наведених розділів адміністраторами web-порталу надано можливість за допомогою банерів перейти на офіційні сайти обласних і центральних органів влади, фондів допомоги різним верствам громадян, правова допомога. Інтерактивність офіційного сайту районної державної адміністрації допомагає користувачу віднайти необхідні документні ресурси з подальшим оформлення запиту на отримання інформації опосередкованої документом. Зокрема web-портали «Дія. Гід з державних послуг» і «Єдиний державний портал адміністративних послуг» [1; 12].

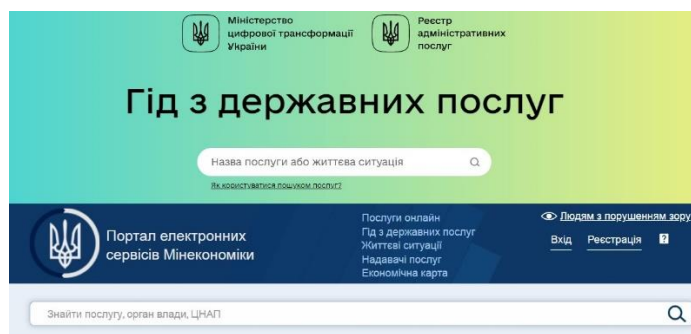

Рис. 3. Документно-інформаційні можливості web-порталів «Дія. Гід з державних послуг» і «Єдиний державний портал адміністративних послуг» [1; 12]

До адміністративних послуг наведених web-порталів належать питання громадянства і міграції, соціального захисту, транспорту, архітектурно-будівельної діяльності і нерухомого майна, сільського господарства, безпеки життєдіяльності, інтелектуальної власності, земельних відносин та екології, питання освіти, спорту, туризму, культури та релігії, інформатизації, електронних довірчих послуг, фінансів та сплати податків, діяльність бізнесу і громадських формувань, професійна діяльність, виробництво та обіг окремих видів продукції, а також адміністративні послуги які стосуються окремих життєвих ситуацій громадян [1; 12].

Поступовий перехід користувачів мережі Інтернет від отримання інформації з персонального комп'ютера до їх використання і комунікації потрібно активізувати роботу органів влади і самоврядування до використання мобільних застосунків у встановленні документно-інформаційної комунікації як окремого каналу надання адміністративних послуг. Використання мобільних пристроїв для комунікації світова тенденція. Так, на 2021 рік смартфонів в світі налічується більше ніж населення Землі [11, с. 118]. Це пояснюється тим, що деякі люди мають по два гаджети і більше. За даними дослідників НІСД у державі швидкими темпами зростає кількість користувачів Інтернет через смартфон. Це пов'язано із введенням в дію мобільними операторами нового формату передачі даних – 4G, який набагато покращив якість доступу до мобільного Інтернету. На підході впровадження нового мобільного формату 5G. Попри те, що рівень покриття мережею 4G потребує покращення, всі ці зміни дозволили активізувати використання мобільних гаджетів [2].

Активна робота Міністерства цифрової трансформації України активізувала потенціал державної політики «мобільного уряду» в Україні [6]. Звичною практикою стає СМС повідомлення з передачею соціально важливої інформації про надзвичайні ситуації, інформація про вакцинацію, дані посольств і консульств України, погіршення погодних умов і ДСНС тощо. Хоча технологічний потенціал такого виду комунікації досить великий, він не використовується органами влади на достатньому рівні. Тим більше нині актуалізується передача соціально важливої інформації за допомогою месенджерів в мережі Інтернет, а в умовах війни в Україні стає важливим засобом сповіщення населення і інформаційної співпраці.

Загалом програма «мобільний уряд» за допомогою мобільного пристрою (мобільний телефон, смартфон тощо) передбачає запровадження з використанням таких технологій як повідомлення, інформаційні повідомлення в месенджерах, мобільні застосунки, web-портали (перегляд через браузер), чат-боти і інше. Використання цих технологічних рішень для смартфона дозволяє встановити стійку інформаційну комунікацію, отримувати зворотній зв'язок з користувачами, надавати документно-інформаційні послуги, можливість записатися на консультацію, отримати бланки документів, поточну інформацію про стан розгляду справи і багато іншого.

До переваг застосування мобільних гаджетів і використання мобільного Інтернету відносимо масове покриття населення України таким видом зв'язку. Це відкриває значний потенціал для впровадження такого каналу інформаційної комунікації не тільки як додаткового, в перспективі можливо й як основного каналу отримання документної інформації. Оскільки він матиме абсолютне покриття цільової аудиторії незалежно від локалізації і часу доби. Крім того, деперсоніфікованість, зручність і простота у використанні таких технологічних рішень допомагає у залученні більшої кількості користувачів. Нехай і в обмеженій версії в порівнянні з web-порталами розрахованих на персональний комп'ютер.

Використання технологій «мобільного уряду» в Україні запровадило Міністерство цифрової трансформації. Воно пішло шляхом централізації всіх баз даних локалізуювши їх у єдиному застосунку для смартфон під назвою «Дія». Використання застосунку доволі просте, для залогінування необхідно пройти ідентифікацію з допомогою технології BankID чи інші варіанти [1]. Застосунок «Дія» пропонує шукати документи в підключених базах даних міграційної служби, податкової служби, страхових компаній, поліцейських дозволів

тощо. Нині застосунок вже отримав ефективний інструментарій необмеженої у часі і просторі документно-інформаційної комунікації громадянина з державою.

Тепер у своїй діяльності Мінцифри зосередилася на соціальній сфері. Активно розробляються механізми автоматизації документної комунікації з надання послуг обчислення субсидій. Так само впроваджується облік пенсійних виплат користувачам Пенсійного фонду України. Головним завданням для міністерства є застосування такої моделі комунікації, яка буде доступною для усіх верств і категорій громадян. Зокрема людям з особливими потребами, старшого віку, окремих соціальних груп. Спрощення функціональних характеристик дозволяє вилучити з процесу надання адміністративних послуг бюрократичну складову, що значно прискорює рух документу [1; 6].

У зв'язку з концентрацією особистих даних у застосунку виникає логічне питання безпеки, оскільки отримання зловмисником доступу до застосунку приводить до повного контролю документної інформації громадянина. На це в міністерстві дають пояснення особливостей роботи «Дії» у смартфоні. Виявляється застосунок не зберігає документної інформації персональних даних на носії пам'яті смартфона. Вона лише висвітлює дані людини наявні у державних реєстрах [1].

Станом на кінець 2021 р. застосунок «Дія» подолав десятимільйонну позначку у залученні користувачів, що вдалося досягти за два роки існування проєкту [6]. Це рекордні показники популярності для програмного продукту. Приріст користувачів наближається до 1 мільйона громадян в місяць. Такий рейтинг спричинила поява у застосунку базових документів і актуальних сертифікатів про одужання й вакцинацію від COVID-19.

Висновки. Сучасні різновиди комунікації використовують мережу Інтернет як універсальне інформаційно-комунікаційне середовище. Офіційний web-портал установи і мобільний застосунок для смартфона виступають сучасним інструментом документної комунікації органів влади і громадянина. Це стосується законодавчої і нормативно-правової бази, а також документів місцевих органів влади і самоврядування. Вказані цифрові інструменти виступають інтерактивним інструментом, за допомогою якого користувач адміністративних послуг зможе знайти сервіси центральних органів влади й отримати офіційну інформацію опосередковану документом. Головний ефект від позиціонування web-порталу чи мобільного застосунку органу влади в глобальній мережі полягає не тільки в довідковому використанні інформаційні офіційного сайту, але й в організації його інтерактивної роботи та налагодження зворотного зв'язку задля встановлення ефективної комунікації. Використання моделі «мобільного уряду» матиме позитивний вплив у популяризації електронних адміністративних послуг і заохотить до документно-інформаційної комунікації більше коло користувачів електронних сервісів.

Abstract. The information activities of the authorities should take into account the technological development of communication links in society. Large-scale introduction of network technologies on the Internet should encourage the authorities to use them in the exercise of governmental and administrative functions. Establishing effective document and information communication requires the use of web-portal tools and a mobile application for a smartphone. The web-portal and mobile application technologies are an interactive tool through which the user of administrative services will be able to find the services of central authorities and obtain official documentary information.

Keywords: document communication, web-portal, mobile application, digitization.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дія: державні послуги онлайн. Офіційний сайт. URL: <https://diia.gov.ua/>
2. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості. Аналітична доповідь / Дубов Д. В., Ожеван М. А., Гнатюк С. Л. К., НІСД, 2010. 29 с.
3. Ковальська Л. А. Джерелознавчий дискурс історії радянського Руху Опору. Донецьк-Вінниця: 2015. 462 с.
4. Ковальська Л. А. Документна комунікація користувачів архівної інформації. *Intercultural Communication*. 2019. 1 (6). С. 231–248
5. Ковальська Л. А. Комунікативні особливості функціонування документально-інформаційного ресурсу. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. Київ, 2021. № 1. С. 27–34.

6. Міністерство цифрової трансформації України. Офіційний сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua/>
7. Могилів-Подільська районна державна адміністрація. Офіційний сайт. URL: <http://rda-m-p.gov.ua/>
8. Про доступ до публічної інформації. Законі України. Відомості Верховної Ради України, 2011, № 32. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17#Text>
9. Про електронні документи та електронний документообіг. Законі України. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
10. Про інформацію. Законі України. Відомості Верховної Ради України, 1992, № 48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
11. Трансформаційні процеси у суспільній та соціокультурній сферах України / Анісімова О. М., Ковальська Л. А., Лукаш Г. П., Прігунов О. В., Щербіна О. С., Яворська Т. М. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 176 с.
12. Урядовий портал: електронні послуги. URL: <https://www.kmu.gov.ua/servicesfilter>

УДК 593.192:598.261.8:616-092.9

ЕЙМЕРІОЗ ІНДИКІВ: ПОШИРЕННЯ, ПАТОГЕНЕЗ ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ

Т. І. Малова, І. В. Березовський

Анотація. Статтю присвячено вивченню питання еймеріозу індиків. Збудник локалізується в епітеліальних клітинах слизової оболонки кишечника птиці, а також в епітелії жовчних проходів печінки. Смертність хворих в середньому у дорослих особин досягає 79 %, молодняка – 87 %. Незважаючи на поширення еймеріозу індиків є питання, які в неповній мірі ще з'ясовані. Так, наприклад, клінічні ознаки підгострого та гострого спонтанного перебігу інвазії, морфологічні і біохімічні показники крові, патолого-анатомічні та гістоморфологічні зміни в індиків. Саме тому це спонукає дослідників до вивчення патогенезу та пошуку нових, більш ефективних, науково та економічно обґрунтованих методів діагностики, лікування і профілактики еймеріозу.

Ключові слова: еймеріоз, індики, поширення, патогенез, діагностика, лікування.

Птахівництво є одною з найбільш прибуткових галузей сільського господарства і одним із перспективних напрямків якого є розведення індиків. Інвазійні хвороби займають значну частку серед інших захворювань і завдають значних збитків птахівництву. Гельмінтози зумовлюють затримку в рості та розвитку молодняка, що згубно відображається на продуктивності птиці та на якості продукції птахівництва та нерідко є причиною її загибелі.

Індиківництво є однією з найбільш інтенсивних і динамічних галузей птахівництва. Розведення індиків – це вигідний і надійний резерв збільшення виробництва пташиного м'яса. Ця галузь дає можливість виробляти інтенсивним методом і в короткий термін значну кількість цінного м'яса з мінімальними витратами праці та засобів на одиницю продукції. Індики є одними з найбільших домашніх птахів з досить коротким терміном відгодівлі [1, с. 346].

Мета дослідження. Вивчити поширення еймеріозу індиків, встановити вплив збудників на їх організм та розробити науково обґрунтовані заходи боротьби при інвазії.

Еймеріози індиків – це інвазійне захворювання, яке спричиняється великою кількістю видів одноклітинних організмів, що належать до типу *Protozoa*, класу *Sporozoa*, виду *Coccidia*, роду *Eimeria*. Нині відомо більше дев'яти видів збудників еймеріозу індиків, сім з них належить до роду *Eimeria*, один вид належить до роду *Cryptosporidium* та один до роду *Isospora* [2, с. 25].

В господарствах України максимальну патогенність проявляють два види – *Eimeria meleagridis* і *Eimeria adenoides*.

Еймеріози супроводжуються запаленням кишечника, діареєю, дегідратацією, виснаженням, відставанням у рості, погіршенням засвоюваності корму, зниженням імунітету до інфекційних та інвазійних захворювань, високою смертністю серед молодняка.